

“ปุ๋ยหมัก”

(สูตรพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ)

ครั้งที่ ๔ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด

แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร

เทศบาลตำบลยางหล่อ

ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน มีวัสดุอุปกรณ์มี ดังนี้

๑. ซากพืช ได้แก่ ใบไม้ ผักตบชวา หญ้าแห้ง ลำต้นถั่ว ลำต้นข้าวโพด ใบและต้นมันสำปะหลัง กระจุกปอ ตามที่มีสับเป็นท่อนๆ สั้นๆ ให้เปื่อยเร็ว
๒. ปุ๋ยคอก เช่น มูลสัตว์ ขี้วัว, ขี้ควาย, ขี้เป็ด, ขี้ไก่, ขี้ค้างคาว ชนิดใดก็ได้
๓. ปัสสาวะคนหรือสัตว์
๔. กากเมล็ดนุ่น, กากถั่ว, ซากต้นถั่วชนิดต่างๆ (พืชตระกูลถั่ว)
๕. ดินร่วนพอสวมควร ถ้าได้เป็นหน้าดินยิ่งดี

วิธีการกองปุ๋ย มี ๒ แบบ ที่พระองค์ทรงพระราชทานเขียนไว้

๑. วิธีการกองในหลุม ขุดหลุมให้มีขนาดกว้าง ประมาณ ๑ เมตร ยาว ๑ เมตร และลึก ๑ เมตร ถ้ามีการระบายน้ำได้ยิ่งดี
๒. วิธีการกองในคอก ให้ปรับดินบริเวณที่จะทำการกองปุ๋ยหมักให้แน่น ใช้ไม้ไผ่หรือไม้ชนิดอื่นที่สามารถทำได้ กั้นเป็นคอกความกว้างอยู่ที่ ๒ เมตร ความยาว ๔ เมตร และสูง ๑ เมตร แบ่งคอกออกเป็น ๒ ส่วน ครั้งหนึ่งไว้ใส่ปุ๋ยหมัก อีกครั้งหนึ่งไว้ใช้ในการกลับกองปุ๋ย ทำหลังคาใบจากหรือใบมะพร้าวคลุมหลังคา หรือถ้ามีถุงพลาสติกคลุมกันฝนชะปุ๋ยได้ก็ยิ่งดี

ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน

ให้เอาซากพืชที่เตรียมไว้กองเกลี่ยในคอกหรือในหลุม ให้เป็นชั้น เหยียบตามขอบให้แน่นประมาณคนเหยียบซ้ำแล้วไม่ยุบลงอีกชั้นหนึ่ง ให้สูงราว ๑ คืบ (๓๐ เซนติเมตร) รดน้ำให้ชุ่มแล้วเอาปุ๋ยคอกโรยทับให้ทั่วกัน สูง ๒ อกคูลี (๕ เซนติเมตร) ถ้ามีปุ๋ยเคมี (สูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๑๔-๑๔-๑๔ แอมโมเนียมซัลเฟต หรือยูเรีย) ก็โรยบางๆ ให้ทั่ว แล้วทับด้วยดินละเอียดหนาประมาณ ๑ อกคูลี สลับด้วยซากพืชแล้วรดน้ำเป็นชั้นๆ อย่างนี้จนปุ๋ยเต็มคอก (น้ำที่นำมารดจะผสมด้วยปัสสาวะด้วยก็ได้)

ข้อควรระวังในการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน

- อย่าให้มีน้ำขัง การรดน้ำมากไปจะทำให้ระบายอากาศไม่ดี
- ปุ๋ยกองใหญ่ไปจะทำให้เกิดความร้อนสูง ปุ๋ยจะเสียได้ ถ้าในกองปุ๋ยมีความร้อนสูงไปให้เติมน้ำลงไปบ้าง
- ปุ๋ยกองเล็กไป จะสลายตัวช้า
- อย่าใช้ปุ๋ยเคมีพร้อมกับใส่ปูนขาว จะทำให้ธาตุไนโตรเจนสลายตัว

วิธีการกลับปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน

ทุกๆ ๓๐ วัน ควรกลับกองปุ๋ย โดยเอาชั้นบนสุดของกองนำไปเกลี่ยในอีกส่วนของคอกเป็นชั้นล่างสุด แล้วเอาชั้นสองเกลี่ยทับแล้วรดน้ำ ควรกลับกองปุ๋ย ทุกๆ ๓๐ วัน หรือจนกว่าซากพืชจะเปื่อยผุหมดทั้งกองปุ๋ย ใช้เวลาประมาณ ๓-๔ เดือน เมื่อปุ๋ยใช้ได้ ให้สังเกตจากความร้อนในกองปุ๋ยจะใกล้เคียงกับความร้อนของอากาศ ปุ๋ยหมักจะเป็นสีน้ำตาลแก่ เอาตะแกรงร่อนปุ๋ยหมักเก็บไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประหยัดการใช้ปุ๋ยเคมีได้ถึงครึ่งหนึ่ง และทำให้ดินร่วนซุย พืชผักอุดมสมบูรณ์ และเพิ่มธาตุไนโตรเจนไม่เป็นอันตรายต่อพืชสัตว์และคน รักษาความชุ่มชื้นของดิน

หมายเหตุ ถ้าที่เป็นดินทรายใช้อิฐกรุในหลุม จะทำให้ได้ผลดีขึ้น

“บริหารแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่
เคียงคู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สร้างค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง”

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ เทศบาลตำบลยางหล่อ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๙๑๘๐

โทร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๕ โทรสาร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๓